

Kees van den Boogert

Dagboek uit Jeruzalem

In *Dagboek uit Jeruzalem* geeft Marleen Anthonissen een kijkje in het dagelijks leven in Jeruzalem. In 2014 is zij met haar man Ilja en hun kinderen in de stad gaan wonen. Zij gaat, uitgezonden door Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland, werken bij de Lutherse Redeemer Church als pastoraal werker voor de Nederlandse gemeenschap. Ilja verbindt zich als onderwijsadviseur en docent aan het Bethlehem Bible College.

Wat mij direct trof is het uitgangspunt voor Marleens werk in Jeruzalem: de liefde van God in Christus voor elk mens! Ze zegt het zo: 'voor God telt elk mens'. Dat is een krachtig uitgangspunt en het spoort haar aan om in gesprek te gaan met mensen. Marleen is uit op 'verbinding' en dat in een land waar zoveel gebrokenheid is. Dat uit zich in de eerste plaats in de onopgeefbare verbondenheid met het Joodse volk. Ze gaat veel gesprekken aan met Joden vanuit haar geloof in Christus en maakt vrienden onder hen. Tegelijk laat ze de breuklijnen zien tussen Joden onderling, Joden en christenen, Joden en Palestijnen. Het komt eveneens tot uitdrukking in de ontmoetingen tussen de kerken, zoals in de Week voor Eenheid en Gebed die elk jaar in Jeruzalem wordt gehouden en in de relaties die in de loop der jaren zijn ontstaan. Daarnaast neemt de band met Messiasbelijdende Joden in haar werk een grote plaats in. Het zoeken naar verbinding doorbreekt dikwijls ook muren die opgetrokken zijn tussen Joden en Arabieren, zeker ook door de betrokkenheid bij het werk van haar man in Bethlehem. Mooi is het te lezen hoe mensen uit verschillende geloofstradities, met wie ze samen de Bijbel leest, dichtert tot God en tot elkaar komen.

Een kwetsbare positie

Marleen vertelt in haar dagboek ook dat de openheid naar alle mensen je kwetsbaar maakt. Men kan je zomaar beschuldigen pro-Palestijns te zijn en anti-Joods, of omgekeerd. Dat gebeurt de ene keer door verkeerde berichtgeving een andere

keer vanuit een vaste overtuiging dat als je voor de een bent, je altijd tegen de andere moet zijn. Het is soms moeilijk je daartegen te beschermen. Dit kan je in vertwijfeling brengen of belasten.

Medeleven en medelijden

Je ontkomt er niet aan als je in Israël woont en werkt. Als je als volken elkaar niet een plek gunt om samen te leven, aanslagen pleegt of oorlog voert, doe je elkaar veel verdriet aan. In het dagboek wordt gewezen op de oorlog in Gaza in 2014 en een aanslag op een bus. Slachtoffers en leed aan beide kanten. In media wordt dan aan beide kanten gezegd dat er doden zijn gevallen in het 'vijandelijke blok'. Het gaat echter wel over 'mensen, schepselen van God'. Als je aan beide zijden met getroffen verwanten spreekt, wordt het heel anders. Dan tref je leed en verdriet aan. Wat overblijft is

het gebed dat de cirkel van geweld aan beide kanten eindelijk eens zal stoppen.

Neem en lees

Deze bespreking is maar een korte impressie van wat in het dagboek verteld wordt. In haar dagboek vertelt ze ook over het plotselinge overlijden van haar man Ilja in 2017. Welke ingrijpende gevolgen dat voor haar gezin gehad heeft en hoe ze zich gedragen weet door God. Ik sluit af met haar wens: 'Mijn wens is dat het lezen van *Dagboek uit Jeruzalem* bijdraagt tot een grotere liefde voor ieder mens, een dieper geloof in Christus en meer gebed voor dit zo complexe land vol mensen die op zoek zijn naar echte vrede.' «

Drs. C.J. van den Boogert is onder meer oud-Israëlwerker (1995-2001).

N.a.v. Marleen Anthonissen-van der Louw, *Dagboek uit Jeruzalem*
Uitgeverij KokBoekencentrum, Utrecht
2019, 128 blz., € 12,50

Marleen Anthonissen-van der Louw